

BẢN TIN PHÁP LUẬT SỐ ĐẶC BIỆT

Ban biên tập

Người thực hiện

: Ths. Nguyễn Ngọc Yến

Chịu trách nhiệm kiểm soát về nội dung

: PGS. TS. Phạm Thị Giang Thu

Bản tin được xác định là tài sản của Ban biên tập, cấm vi phạm

**Bộ môn Luật Tài chính –
ngân hàng, Khoa Pháp luật
Kinh tế, Trường Đại học
Luật Hà Nội**

Phòng A1507,
87 Nguyễn Chí Thanh,
Đống Đa, Hà Nội

Bạn đọc tham khảo thêm
thông tin tại Trang thông tin
của Bộ môn:
[https://www.facebook.com/
bomonluattaichinhnganhang
hlu](https://www.facebook.com/bomonluattaichinhnganhanghlu)

MỤC LỤC

**Năm 2017 – những văn bản pháp luật quan
trọng và nổi bật..... 2**

Tin tiêu điểm..... 6

**Văn bản pháp luật có hiệu lực tháng
1/2018..... 8**

**NĂM 2017 – NHỮNG VĂN
BẢN PHÁP LUẬT QUAN
TRỌNG VÀ NỔI BẬT**

Năm 2017 được đánh giá là năm của những kỷ lục khi các chỉ số phát triển kinh tế của Việt Nam đều ở mức độ cao, lạm phát ở mức thấp hơn mục tiêu đề ra¹. Đóng góp cho sự phát triển vượt bậc của nền kinh tế Việt Nam năm qua, một trong những nguyên nhân quan trọng có thể kể tới là việc một số văn bản pháp luật được ban hành và có hiệu lực từ năm 2017, với mục tiêu hướng tới một nền tài chính công minh bạch và chính sách pháp luật hỗ trợ, tạo thuận lợi tối đa cho các doanh nghiệp tồn tại và phát triển. Trong nội dung đầu tiên của Bản tin pháp luật tuần này, xin điểm lại với Quý bạn đọc một số văn bản pháp luật nổi bật có ý nghĩa quan trọng trong việc điều tiết hoạt động tài chính – ngân hàng năm 2017.

Luật Ngân sách Nhà nước năm 2015

Thay thế cho Luật Ngân sách Nhà nước năm 2002, năm 2015, Quốc hội thông qua Luật Ngân sách Nhà nước. Luật Ngân sách Nhà nước năm 2015 được đánh giá là sự kiện quan trọng tạo bước ngoặt mới trong quản lý ngân sách nhà nước (NSNN) theo hành lang pháp lý mới đầy đủ và đồng bộ hơn, phù hợp với tình hình thực tế hiện nay, góp phần quan trọng vào tiến trình cải cách tài chính công theo hướng hiện đại.

Luật Ngân sách Nhà nước năm 2015 đã có những sửa đổi, bổ sung về thuật ngữ, cấu trúc và những nội dung cơ bản như phạm vi ngân sách; phân cấp quản lý

NSNN; thẩm quyền trong lĩnh vực NSNN...

Nguồn ảnh: Internet

Một trong những thay đổi cơ bản của Luật NSNN năm 2015 là quy định về bội chi ngân sách địa phương. Theo đó, ngân sách cấp tỉnh được bội chi và bội chi của ngân sách cấp tỉnh được tổng hợp vào bội chi NSNN, do Quốc hội

¹ Hà Phương (2018), Kinh tế Việt Nam 2017: Ngược dòng lập kỷ lục, bài đăng trên Trang Tri thức trực tuyến, truy cập ngày 02/01/2018, tại địa chỉ <https://news.zing.vn/kinh-te-viet-nam-2017-nguoc-dong-lap-ky-luc-post808248.html>

quyết định. Thực tế, Luật NSNN năm 2002 cho phép ngân sách cấp tỉnh được phép huy động vốn với bản chất là đi vay, nhưng không quy định là bội chi. Do đó, việc quản lý vay nợ, từ việc đi vay cho tới trả nợ của ngân sách cấp tỉnh không chặt chẽ, dẫn tới hoạt động quản lý nợ công không toàn diện. Luật NSNN năm 2015 quy định bội chi ngân sách địa phương cấp tỉnh và không chế mức giới hạn vay của ngân sách địa phương tính trên số thu ngân sách địa phương được hưởng theo phân cấp, quy định này đã khắc phục những hạn chế nói trên, đồng thời đảm bảo phù hợp với thông lệ quốc tế và khuyến khích các địa phương tăng thu.

Luật Ngân sách Nhà nước năm 2015 có hiệu lực thi hành từ ngày 01/01/2017.

Luật Phí và lệ phí năm 2015

Nguồn ảnh: Internet

Pháp lệnh Phí và lệ phí năm 2001 sau gần 13 năm áp dụng vào thực tế cuộc sống đã bộc lộ nhiều bất cập, hạn chế. Do đó, Luật Phí và lệ phí được xây dựng với mục tiêu là thiết lập khung pháp lý đầy đủ, đồng bộ về quản lý phí, lệ phí; đảm bảo thống nhất, phù hợp với quy

định tại Luật NSNN năm 2015 và các văn bản pháp luật có liên quan; khắc phục hạn chế trong quản lý nguồn thu từ phí, lệ phí; đẩy mạnh xã hội hoá một số loại hình dịch vụ công; thúc đẩy và hướng tới minh bạch hoá cải cách hành chính trong các ngành, lĩnh vực cung cấp dịch vụ có thu phí, lệ phí.

Một số điểm mới của Luật Phí và lệ phí như:

Nguồn ảnh: Internet

❖ Phạm vi điều chỉnh và đối tượng áp dụng. Theo đó, Luật quy định đối tượng áp dụng là các cơ quan nhà nước, bao gồm cả cơ quan đại diện Việt Nam ở nước ngoài, đơn vị sự nghiệp công lập và tổ chức, cá nhân liên quan đến thu, nộp, quản lý và sử dụng phí, lệ phí.

Nguồn ảnh: Internet

❖ Danh mục phí, lệ phí. Theo đó, một số khoản phí, lệ phí được chuyển

sang cơ chế giá, nhằm mục tiêu khuyến khích xã hội hoá.

❖ Miễn, giảm phí, lệ phí. Theo đó, Luật quy định cụ thể về những trường hợp được miễn, giảm phí, lệ phí và thẩm quyền quyết định miễn, giảm.

Ngoài những nội dung trên, Luật còn quy định cụ thể về việc quản lý, sử dụng phí, lệ phí; quyền, trách nhiệm của tổ chức thu phí, lệ phí, người nộp phí, lệ phí và của các cơ quan nhà nước về quản lý phí, lệ phí.

Luật Phí và lệ phí có hiệu lực từ ngày 01/01/2017.

Luật Kế toán 2015

Luật Kế toán gồm 06 chương, 71 Điều, có nhiều quy định mới về nguyên tắc hạch toán, chuẩn mực kế toán, báo cáo tài chính Nhà nước, kiểm soát nội bộ và kiểm tra kế toán, hành nghề dịch vụ kế toán nhằm đáp ứng yêu cầu hội nhập về tài chính, kế toán.

Nguồn ảnh: Internet

Luật Kế toán năm 2015 bổ sung thêm khái niệm giá trị hợp lý, là giá trị được xác định phù hợp với giá thị trường, có thể nhận được khi bán một tài sản hoặc

chuyển nhượng một phần khoản nợ phải trả tại thời điểm xác định giá trị. Trong khi Luật Kế toán 2003 chỉ quy định về nguyên tắc giá gốc thì việc bổ sung khái niệm này là một thay đổi lớn về nguyên tắc kế toán.

Nguồn ảnh: Internet

Bên cạnh đó, Luật Kế toán năm 2015 cũng bổ sung quy định về Báo cáo tài chính Nhà nước. Đây là nội dung mới trong hệ thống kế toán, cung cấp thông tin về tài sản, nợ phải trả, chi phí, kết quả hoạt động; các khoản phải thu, thặng dư, thâm hụt và lưu chuyển tiền tệ của quốc gia, từng địa phương, đơn vị. Báo cáo tài chính Nhà nước tạo điều kiện cho cơ quan Nhà nước có thẩm quyền nắm bắt tình hình biến động vốn, tài sản của đất nước, góp phần quản lý hiệu quả nguồn lực và công khai, minh bạch thông tin về tài chính Nhà nước.

Luật Kế toán năm 2015 có hiệu lực thi hành từ ngày 01/01/2017.

Nghị quyết số 42/2017/QH14 về thí điểm xử lý nợ xấu của các tổ chức tín dụng

Ngày 21/6/2017, Quốc hội đã thông qua Nghị quyết về thí điểm xử lý nợ xấu của

các tổ chức tín dụng. Nghị quyết ra đời với mục đích khắc phục những khó khăn, vướng mắc, bất cập về pháp lý đã nảy sinh trong quá trình xử lý nợ xấu, tài sản bảo đảm của tổ chức tín dụng (TCTD), chi nhánh ngân hàng nước ngoài, Công ty quản lý nợ của các TCTD Việt Nam.

Nguồn ảnh: Internet

Việc xử lý nợ xấu, tài sản bảo đảm của khoản nợ xấu phải tuân thủ 04 nguyên tắc sau:

- ❖ Đảm bảo công khai, minh bạch, bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng của TCTD, chi nhánh ngân hàng nước ngoài, tổ chức mua bán, xử lý nợ xấu và cơ quan, tổ chức, cá nhân có liên quan;

- ❖ Phù hợp với cơ chế thị trường trên nguyên tắc thận trọng, bảo đảm quyền lợi của người gửi tiền và giữ vững sự ổn định, an toàn hệ thống;

- ❖ Không sử dụng NSNN để xử lý nợ xấu;

Nguồn ảnh: Internet

- ❖ Cơ quan, tổ chức, cá nhân có hành vi vi phạm pháp luật để xảy ra nợ xấu và trong quá trình xử lý nợ xấu phải chịu trách nhiệm theo quy định của pháp luật.

Ngoài ra, Nghị quyết còn có các quy định về bán nợ xấu, tài sản bảo đảm thấp hơn giá trị khoản nợ; về mua, bán nợ xấu của VAMC; về quyền thu giữ tài sản bảo đảm; về áp dụng thủ tục rút gọn trong giải quyết tranh chấp liên quan đến tài sản bảo đảm tại Tòa án; về mua, bán khoản nợ xấu có tài sản bảo đảm là quyền sử dụng đất, tài sản gắn liền với đất...

Nghị quyết có hiệu lực thi hành trong 05 năm từ ngày 15/8/2017.

TIN TIÊU ĐIỂM

TÀI CHÍNH

Chính phủ ban hành 08 Biểu thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt

Với mục đích thực hiện các Hiệp định thương mại hàng hoá mà Việt Nam đã tham gia ký kết, trong hai ngày 26/12/2017 và 27/12/2017, Chính phủ đã ban hành 8 Nghị định quy định về biểu thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt của Việt Nam. Tất cả các Nghị định này đều có hiệu lực từ ngày **01/01/2018** đến hết năm 2022 hoặc năm 2023, bao gồm:

Nguồn ảnh: Internet

❖ **Nghị định số 149/2017/NĐ-CP** về Biểu thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt để thực hiện Hiệp định Thương mại tự do Việt Nam – Hàn Quốc giai đoạn 2018 – 2022;

❖ **Nghị định số 154/2017/NĐ-CP** về Biểu thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt của Việt Nam để thực hiện Hiệp định Thương mại tự do giữa Việt Nam và Chi Lê giai đoạn 2018 – 2022;

❖ **Nghị định số 155/2017/NĐ-CP** về Biểu thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt

của Việt Nam để thực hiện Hiệp định giữa Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam và Nhật Bản về Đối tác kinh tế giai đoạn 2018 – 2023;

Nguồn ảnh: Internet

❖ **Nghị định số 156/2017/NĐ-CP** về Biểu thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt của Việt Nam để thực hiện Hiệp định Thương mại Hàng hoá ASEAN giai đoạn 2018 – 2022;

❖ **Nghị định số 157/2017/NĐ-CP** về Biểu thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt của Việt Nam để thực hiện Hiệp định Thương mại Hàng hoá ASEAN – Hàn Quốc giai đoạn 2018 – 2022;

❖ **Nghị định số 158/2017/NĐ-CP** về Biểu thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt của Việt Nam để thực hiện Hiệp định thành lập Khu vực Thương mại tự do ASEAN - Ôt-xtrây-li-a – Niu Di-lân giai đoạn 2018 – 2022;

Nguồn ảnh: Internet

❖ **Nghị định số 159/2017/NĐ-CP** về Biểu thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt của Việt Nam để thực hiện Hiệp định Thương mại Hàng hoá ASEAN - Ấn Độ giai đoạn 2018 – 2022;

❖ **Nghị định số 160/2017/NĐ-CP** về Biểu thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt của Việt Nam để thực hiện Hiệp định Đối tác kinh tế toàn diện ASEAN – Nhật Bản giai đoạn 2018 – 2023.

N NGÂN HÀNG

Một số thay đổi về giới hạn, tỷ lệ đảm bảo an toàn trong hoạt động của tổ chức tín dụng

Nguồn ảnh: Internet

Ngày 28/12/2017, Thống đốc Ngân hàng Nhà nước Việt Nam ban hành **Thông tư số 19/2017/TT-NHNN** sửa đổi, bổ sung một số điều của Thông tư số 36/2014/TT-NHNN ngày 20/11/2014 quy định các giới hạn, tỷ lệ bảo đảm an toàn trong hoạt động của tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài.

Thông tư có một số sửa đổi, bổ sung cơ bản như sau:

Thứ nhất, sửa đổi, bổ sung định nghĩa về một số thuật ngữ như: cấp tín dụng; tổng mức dư nợ cấp tín dụng; người có liên quan của một tổ chức, cá nhân; cấp tín dụng để đầu tư, kinh doanh cổ phiếu, trái phiếu doanh nghiệp; nợ thứ cấp...

Nguồn ảnh: Internet

Thứ hai, sửa đổi, bổ sung quy định về trường hợp hạn chế cấp tín dụng, giới hạn cấp tín dụng; giới hạn góp vốn, mua cổ phần; điều kiện, giới hạn cấp tín dụng để đầu tư, kinh doanh trái phiếu doanh nghiệp, cổ phiếu để đảm bảo phù hợp với quy định của Luật các tổ chức tín dụng (TCTD) và Luật sửa đổi, bổ sung Luật các TCTD.

Nguồn ảnh: Internet

Thứ ba, sửa đổi, bổ sung cách xác định và lộ trình điều chỉnh tỷ lệ tối đa nguồn vốn ngắn hạn được sử dụng để cho vay trung và dài hạn. Theo đó, tỷ lệ này đối

với ngân hàng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài là 45% từ ngày 01/01/2018 đến hết ngày 31/12/2018 và giảm xuống còn 40% từ ngày 01/01/2019; đối với tổ chức tín dụng phi ngân hàng là 90% từ ngày 01/01/2018.

Nguồn ảnh: Internet

Thứ tư, bổ sung quy định về tỷ lệ mua, đầu tư trái phiếu Chính phủ, trái phiếu được Chính phủ bảo lãnh.

Thứ năm, sửa đổi, bổ sung quy định về tỷ lệ dư nợ cho vay so với tổng tiền gửi; quy định về tỷ lệ an toàn vốn tối thiểu (CAR) như: cấu phần vốn tự có, hệ số rủi ro của một số khoản phải đòi; quy định về cách xác định tỷ lệ khả năng chi trả như: nguyên tắc xác định dòng tiền ra, dòng tiền vào...

Nguồn ảnh: Internet

Ngoài ra, Thông tư còn có những sửa đổi, bổ sung về Quy định nội bộ, hướng dẫn chi tiết, quy định cách xác định, cấu phần một số tỷ lệ bảo đảm an toàn...

Thông tư số 19/2017/TT-NHNN có hiệu lực thi hành từ ngày **12/02/2018**, ngoại trừ các quy định tại Điều 17 Thông tư 36/2014/TT-NHNN được sửa đổi, bổ sung bởi Thông tư này được áp dụng để xác định và tuân thủ tỷ lệ tối đa của nguồn vốn ngắn hạn được sử dụng để cho vay trung và dài hạn kể từ ngày 01/01/2018.

VĂN BẢN PHÁP LUẬT CÓ HIỆU LỰC THÁNG 01/2018

1. Từ ngày **01/01/2018**, Luật Quản lý, sử dụng tài sản công số 15/2017/QH14 và Nghị định số 151/2017/NĐ-CP quy định chi tiết một số điều của Luật Quản lý, sử dụng tài sản công chính thức có giá trị hiệu lực.

Theo đó, các văn bản pháp luật này quy định về quản lý nhà nước đối với tài sản công; chế độ quản lý, sử dụng tài sản công; quyền và nghĩa vụ của các cơ quan, tổ chức, đơn vị, cá nhân trong việc quản lý, sử dụng tài sản công.

Nguồn ảnh: Internet

Kể từ ngày Luật Quản lý, sử dụng tài sản công có hiệu lực, Luật Quản lý, sử dụng tài sản nhà nước số 09/2008/QH12 hết hiệu lực thi hành.

2. Cùng ngày **01/01/2018**, trong lĩnh vực ngân hàng, **Thông tư số 18/2017/TT-NHNN** ngày 27/12/2017 của Thống đốc Ngân hàng Nhà nước Việt Nam sửa đổi, bổ sung một số điều của Thông tư số 24/2015/TT-NHNN quy định cho vay bằng ngoại tệ của tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài đối với khách hàng vay là người cư trú có giá trị hiệu lực thi hành.

Nguồn ảnh: Internet

Nội dung nổi bật được sửa đổi bởi Thông tư số 18/2017/TT-NHNN là quy định về cho vay ngắn hạn để đáp ứng các nhu cầu vốn ngắn hạn ở trong nước nhằm thực hiện phương án sản xuất, kinh doanh hàng hoá xuất khẩu qua cửa khẩu biên giới Việt Nam.

3. Ngày **15/01/2018**, **Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Các tổ chức tín dụng số 17/2017/QH14** có hiệu lực thi hành.

Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Các tổ chức tín dụng có nhiều sửa

đổi quan trọng về hoạt động, kiểm soát đặc biệt, tổ chức lại, giải thể, phá sản đối với tổ chức tín dụng, và được kỳ vọng là đạo luật quan trọng tạo cơ sở pháp lý cho việc thực hiện các giải pháp của Đề án cơ cấu lại hệ thống các tổ chức tín dụng gắn với xử lý nợ xấu giai đoạn 2016 – 2020 đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt.

Nguồn ảnh: Internet

4. Ngày **15/01/2018** cũng là ngày **Thông tư số 126/2017/TT-BTC** ngày 27/11/2018 của Bộ trưởng Bộ Tài chính quy định về chế độ báo cáo và công khai thông tin về nợ công và nợ nước ngoài của quốc gia có giá trị hiệu lực thi hành.

Nguồn ảnh: Internet

Với mục đích hướng tới một nền tài chính công minh bạch và hiệu quả, Thông tư đã đưa ra nhiều quy định về các nghĩa vụ tổng hợp, lập báo cáo; các hình thức Báo cáo về nợ công; nghĩa vụ

công khai thông tin về nợ công, nợ nước ngoài của quốc gia và thời hạn, hình thức báo cáo, công khai các thông tin này.

5. Ngày **29/01/2018**, **Thông tư số 132/2017/TT-BTC** ngày 15/12/2017 của Bộ trưởng Bộ Tài chính quy định về tổ chức thực hiện dự toán ngân sách nhà nước năm 2018 có giá trị hiệu lực thi hành.

Theo đó, Thông tư hướng dẫn các nội dung cơ bản nhằm thực hiện dự toán ngân sách nhà nước năm 2018 như: phân cấp nguồn thu, nhiệm vụ chi và phân bổ, giao dự toán NSNN năm 2018; tổ chức quản lý, điều hành ngân sách nhà nước./.